

V letu 2020 bo Pomurje re(j)дно dobra slovenska pokrajina, ki svojim prebivalcem in obiskovalcem s trajnostnim razvojem zagotavlja sonaravno bivanje z okoljem, visoko kakovost življenja in celosten razvoj lastnih potencialov.

Letno poročilo o izvajanju Regionalnega razvojnega programa Pomurje 2014-2020

LETO 2019

Murska Sobota, 11. marec 2020

Dokument: Letno poročilo o izvajanju Regionalnega razvojnega programa Pomurje 2014-2020, leto 2019
Št. dokumenta: RRA/2020/2
Institucija: Razvojni center Murska Sobota.
Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota, Slovenija
Odgovorna oseba: Bojan Kar
Pripravila: Sabina Potočnik Magdič
Datum: Marec 2020

KAZALO VSEBINE

Razvojni program Pomurje 2014-2020	3
Izvajanje RRP	15
Napredek pri doseganju ciljev	17
Doseženi učinki	23
Težave pri izvajanju RRP	28

Razvojni program Pomurje 2014-2020

Regionalni razvojni program Pomurje za obdobje 2014-2020 (v nadaljevanju RRP), ki je temeljni strateški in programski dokument na regionalni ravni, sledi usmeritvam nacionalnih (Strategija razvoja Slovenije, Partnerski sporazum in Operativni program) in evropskih (Strategija Evropa 2020) strateških dokumentov, za doseglo pametne, vključujoče in trajnostne rasti, in določa smernice prihodnjega razvoja Pomurja.

Priprava RRP se je pričela v mesecu septembru 2012, ko so člani RSR na svoji konstitutivni seji, dne 21. septembra, sprejeli **sklep o pripravi in načrtu priprave programa** ter potrdili člane priprave RRP in njegova delovna telesa. Aktivnosti priprave RRP so se intenzivirale v letu 2013 in 2014 ter se nadaljevale in zaključile v letu 2015.

MGRT je 20. aprila 2015 izdalo **pozitivno mnenje na RRP 2014-2020** (št. dokumenta 303-19/2012-SVLR/18). Po pridobitvi mnenja in njegovi uskladitvi je **Razvojni svet Pomurske regije RRP 2014-2020 potrdil** na svoji **9. seji, dne 20. maja 2015**.

Naknadno je bil RRP 2014-2020 potrjen še na **Svetu Pomurske regije, in sicer: 6. julija 2015 na 55. seji**.

REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM POMURJE 2014-2020 (POVZETEK)

Skladno z zastavljeno *vizijo*, bo v letu 2020 Pomurje

»pokrajina, ki svojim prebivalcem in obiskovalcem s trajnostnim razvojem zagotavlja sonaravno bivanje z okoljem, visoko kakovost življenja in celosten razvoj lastnih potencialov«.

Regija bo razvojno vizijo uresničevala:

- s podporo tehnološkemu razvoju, inovacijam, pospešenem prestrukturiranju gospodarstva in krepitvijo podjetništva,
- s spodbujanem vertikalnega in horizontalnega povezovanja in sodelovanja ter krepitvijo soodgovornosti za razvoj,
- z dvigom kakovosti turistične ponudbe, povečanjem njene prepoznavnosti in skupno promocijo turistične ponudbe,
- s spodbujanjem ustvarjalnosti in inovativnosti posameznikov,
- z zagotavljanjem zdravega življenjskega okolja in življenjskega sloga,

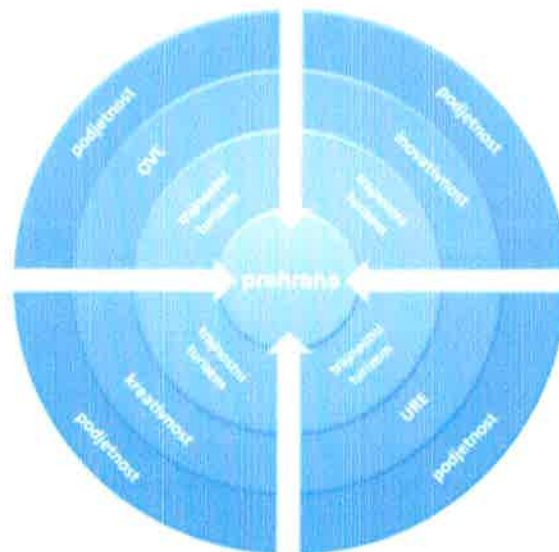
- z razvojem vrednot, identitete in kulturnih potencialov regije,
- z zagotovitvijo energetske samozadostnosti regije ter izboljšanjem stanja njene infrastrukturne opremljenosti,
- z zagotavljanjem lokalne (samo)oskrbe in dvigom ugleda kmetijstva.

Razvojno vizijo bo Pomurje uresničevalo z implementacijo ključnih regijskih in sektorskih projektov, spremljalo pa s kvantificiranimi cilji.

Razvojna specializacija predstavlja način osredotočenja in aktiviranja regijskega potenciala, ki omogoča razvojno prestrukturiranje regije v smeri njenih **dolgoročnih primerjalnih prednosti**.

Pomurje vidi razvojno specializacijo v **trajnostnih, integriranih in inovativnih rešitvah na področju prehrane in turizma**.

Programi in ukrepi bodo zato usmerjeni v podporo razvoju produktov in storitev, vezanih na proizvodnjo, predelavo in uporabo hrane ter na razvoj trajnostnih turističnih produktov in storitev. V okviru teh dveh močno integrativnih področij, se bo spodbujal tudi razvoj tehnoloških in netehnoloških inovacij, ki bodo osnovane na edinstvenih razlikovalnih prednostih in trajnostnem pozicioniranju regije.

Slika 1: Razvojna specializacija regije

Pomurje bo v programskem obdobju 2014-2020 zasledovalo naslednje **štiri strateške cilje**:

- **STRATEŠKI CILJ 1: razvoj konkurenčnega in zelenega gospodarstva**, temelječega na znanju, inovativnosti, podjetnosti, povezovanju in družbeni odgovornosti
- **STRATEŠKI CILJ 2: povečanje preskrbe z zdravo, ekološko pridelano hrano** iz lastnih virov
- **STRATEŠKI CILJI 3: zagotovitev spodbudnega družbenega okolja**, kjer vsi posamezniki stremijo k zdravju in v celoti razvijajo svoje potenciale.
- **STRATEŠKI CILJI 4: zagotovitev energetske samozadostnosti regije, izboljšanje stanja njene infrastrukturne opremljenosti** ob varovanju njenih naravnih virov.

S ciljem zasledovanja uravnoveženega regionalnega razvoja bodo horizontalno, v vseh razvojnih prioritetah, in vertikalno, skozi določena investicijska področja, podprti naslednji **horizontalni cilji in načela**:

- Trajnostni in skladen razvoj,
- Razvojno partnerstvo
- Enake možnosti in nediskriminacija
- Sodelovanje in povezovanje.

Pomurje bo svojo razvojno vizijo in zastavljene strateške cilje uresničevalo v okviru **štirih (4) razvojnih prioritet, devet (9) investicijskih področij in triindvajset (23) ukrepov.**

Slika 2: Prikaz prioritet, investicijskih področij in ukrepov RRP 2014-2020

RRP 2014-2020 v letu 2019

Uresničevanje RRP regije se je v letu 2019 nadaljevalo skozi aktivnosti dogovora za razvoj regije ter skozi izvajanje projektov, na podlagi javnih razpisov za pridobitev sredstev iz evropske kohezijske politike in neposredne potrditve operacij, podrobneje opisano v nadaljevanju.

DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE

Dogovor za razvoj regije je **ključni izvedbeni instrument** regionalne politike v programskem obdobju 2014-2020, ki ga za obdobje štirih let skleneta minister, pristojen za regionalni razvoj in predsednik razvojnega sveta regije. Dogovor vključuje: (1) **regijske projekte** in (2) **sektorske projekte**, ki so ključni za razvojni preboj in razvojno specializacijo regije.

Regijski projekt je razvojni projekt, ki temelji na regionalnem razvojnem programu, uresničuje razvojne prioritete regije in izkorišča njene razvojne potencialne. Od lokalnega projekta se regijski razlikuje po celovitem reševanju določene problematike v okviru razvojne regije, oziroma širšem razvojnem vplivu na razvojno regijo in izven nje. Po pristojnosti običajno tudi sodi v več sektorjev oz. resorjev, kar je največkrat tudi razlog, da do njegove izvedbe težko pride.

Sektorski projekt pa je razvojni projekt, ki uresničuje program pristojnega ministrstva za doseganje ciljev na področju dela ministrstva in ima tudi pomemben vpliv na uresničevanje razvojnih prioritet v regiji.

Dogovor vključuje nekaj, za regijo ključnih regijskih in sektorskih projektov. Do izbora enih in drugih bo prišlo z dogovorom med državo in regijo prek **teritorialnega razvojnega dialoga**.

.....

Prvi osnutek Dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 je bil potrjen na 16. redni seji RSR dne 9.12.2015 in na 59. redni seji SR dne 8.12.2015.

V Prvi osnutek dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 so bili uvrščeni **3 regijski in 2 sektorska projekta**: 1) Biosferno območje reke Mure (nosilec projekta Občina Velika Polana; 59,5 mio evrov), 2) Nadgradnja vodovoda sistema B (nosilec projekta Občina Rogašovci; 40,5 mio evrov), 3) Pomurje – družbeno odgovorna regija (nosilca projekta CZR Murska Sobota PORA Gornja Radgona; 12,4 mio evrov), 4) Izgradnja regijske komunalne infrastrukture (nosilec Mestna občina Murska Sobota; 65,7 mio evrov) in 5) Regijski reševalni center (nosilec projekta Mestna občina Murska Sobota; 10,0 mio evrov).

Aktivnosti povezane z Osnutkom Prvega Dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 so se v letu 2017 zaključile.

Dne 11.9.2017 je bila izvedena 24. redna seja RSR, kjer so se člani seznanili z aktualnimi informacijami glede Prvega dogovora za razvoj regij, s stanjem projekta Biosferno območje reke Mure ter s kriteriji in pogoji umestitve regijskih vsebin v okviru predlaganega projekta MOP-a Ohranjanje varstva okolja v porečju reke Mure ter sprejeli sklep, da projekt MOP-a Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure, ni več sestavni del Prvega dogovora za razvoj regije, temveč postane sektorski projekt, katerega koordinacijo naj prevzame MOP in pristojni zavod za upravljanje nature 2000 v porečju reke Mure (Zavod RS za varstvo narave, ZRSVN), ki naj zagotovi tudi sofinancerska sredstva.

V skladu z navodili smo MGRT v roku (15.9.2017) obvestili o sprejetem sklepu RSR glede Prvega dogovora za razvoj regij.

Do podpisa Prvega dogovora za razvoj Pomurske regije ni prišlo.

***

V letu 2019 pa so se nadaljevale aktivnosti vezane na projekt **Biosferno območje reke Mure vs. Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure**:

RCMS je bil v letu 2018 opredeljen kot regijski koordinator za aktivnosti, povezane z Muro, s strani regijskih deležnikov.

Na podlagi (predhodno) izvedenih aktivnosti je v začetku meseca marca 2019 po dogovoru z ZRSVN RCMS pristopil v partnerstvo **projekta z nazivom Natura Mura**, kot ključni partner za področje interpretacije.

Sledile so sledeče aktivnosti:

V mesecu aprilu smo z občinami ob Muri usklajevali predlog interpretacijskih vsebin, vezanih na naravovarstvene ukrepe. Konec meseca smo posredovali na MOP prvo verzijo prijavnice za kohezijski projekt Natura Mura.

V mesecu maju je bil na MOP izveden sestanek vseh partnerjev, kjer smo pregledali pripombe MOP na prvo verzijo prijavnice in se dogovorili za potrebne popravke. V začetki maja je bila o prihodnosti Mure, predvsem na mejnem območju med Avstrijo in Slovenijo, v Radencih organizirana tudi dvodnevna konferenca.

Konec junija je bila posredovana na MOP druga, dopolnjena verzija prijavnice z vsemi popravki. V tem času je v Bad Radkersburgu potekala tudi mednarodna konferenca Mura-Drava-Donava, s predstavitevijo rezultatov projekta COOP MDD.

Do jeseni smo aktivno sodelovali pri dopolnjevanju prijavnice in pripravi tretje verzije, ki je bila posredovana na MOP. Vzporedno so potekale aktivnosti priprave partnerskega sporazuma in formalnih podlag za izvedbo skupnih evidenčnih in javnih naročil s partnerskimi organizacijami v projektu Natura Mura.

V jesenskem delu smo posredovali še dve verziji vlog na MOP in pripravili kompletno investicijsko dokumentacijo.

Konec leta 2019 je bila pripravljena tudi kompletna vloga in usklajena z MOP. Projekt se začne izvajati v januarju 2020.

***

V navezavi na izhodišča, podana v kohezijskem projektu »Biosfera« je bil v letu 2018 dosežen dogovor o pripravi komplementarnega projekta ob Muri v okviru programa sodelovanja Lokalnih akcijskih skupin (podukrep PRP 19.3), z vidika prostorskega umeščanja interesov občin in NVO v aktivnosti in investicije ob Muri, seveda ob pravočasnem načrtovanju. Vodilni partner te prijave je bila PRA giz/LAS Prlekija, sodelujoče pa LAS Goričko in LAS PDL ter LAS Ovtar.

V letu 2019 je bil projekt Učne poti ob Muri zavrnen, vendar so ga partnerske LAS izboljšale, dopolnile in pripravile za ponovno prijavo na isti ukrep. Projekt je bil ponovno oddan v mesecu februarju 2020.

DRUGO POVABILO razvojnim svetom regij

Dne 13.11.2017 je MGRT objavilo **Povabilo razvojnim svetom regij za dopolnitev dogovora za razvoj regije – drugo povabilo**, ki je bilo dne 5.12.2017 spremenjeno oz. dopolnjeno. Prvotni rok za oddajo dopolnjenega osnutka dogovora, tj. 15.1.2018 je bil s spremembo povabila podaljšan do 15.2.2018.

Na podlagi povabila so do sofinanciranja iz sredstev evropske kohezijske politike (EKS) v obdobju 2014-2020 **upravičene vsebine po sledečih prednostnih naložbah (PN):**

- PN 3.1. Spodbujanje podjetništva – poslovna infrastruktura (ekonomsko poslovne cone) in pripadajoče storitve v regijah;
- PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti – gradnja regionalnih kolesarskih povezav za zagotavljanje trajnostni mobilnosti in ukrepi za zagotavljanje e-mobilnosti (javni mestni/medkrajevni avtobusni linijski promet);
- PN 5.1. Podpora naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam – ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti;
- PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor – Specifični cilj 1: Gradnja javne infrastrukture za odpadno vodo (velikost aglomeracije nad 2000 PE) in Specifični cilj 2: Gradnja javne infrastrukture za oskrbo s pitno vodo (vodovodni sistem nad 10.000 prebivalcev);
- PN 6.2. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti (seznam prednostnih projektov izboljšanja stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov);
- PN 7.2. Izboljšanje regionalne mobilnosti (Strategija razvoja prometa v RS – izboljšanje prometnih povezav sekundarnih cest (državno prometno omrežje) na TEN-T omrežje.

Skupni obseg sredstev evropske kohezijske politike, za obe kohezijski regiji znaša 418,86 mio evrov, od tega je Kohezijski regiji Vzhodna Slovenija na razpolago 285,50 mio evrov in Kohezijski regiji Zahodna Slovenija 133,36 mio evrov.

***

Dne 15.2.2018 je bila s strani RCMS na MGRT oddana celotna dokumentacija **Dopolnjenega osnutka dogovora za razvoj Pomurske regije za obdobje 2018-2020.**

V okviru priprave osnutka Dopolnjenega dogovora za razvoj Pomurja 2018-2020 je bilo identificiranih skupno **26 ključnih projektov**, 19 na Listi A (ki ima razpoložljiva sredstva za izvedbo) in 7 na LISTI B (ki razpoložljivih sredstev za izvedbo nima, projekti so v t.i. »čakalni vrsti«). V primeru ostanka sredstev se za izvedbo predlaga regijski projekt iz Liste B.

Na podlagi usklajevalnih aktivnosti v okviru teritorialnega dialoga med MGRT/MOP/MZI in regijo v letu 2018 so **člani RSR sprejeli (celovit) dokument Dogovor za razvoj Pomurske razvojne regije na 28. dopisni seji dne 21.6.2018, člani SR pa so dokument potrdili na 74. redni seji RSR dne 21.6.2018.**

PODPIS DOGOVORA ZA RAZVOJ POMURSKE RAZVOJNE REGIJE (Drugo povabilo)

Dogovor za razvoj Pomurske razvojne regije sta podpisala minister za gospodarski razvoj in tehnologijo in predsednik Razvojnega sveta Pomurske regije **dne 4.7.2018 v Ljubljani**. Dogovor za razvoj pomurske regije smo posredovali tudi članom SR in RSR ter sodelujočim institucijam.

Dogovor vključuje **19 usklajenih regijskih projektov** v skupni vrednosti 53,5 mio evrov, od tega 41,2 mio evrov EU sredstev in predstavlja pomemben korak k uresničevanju regionalnega razvojnega programa regije.

Podrobneje Dogovor vsebuje **19 regijskih projektov** (vsi projekti iz Liste A) v skupni vrednosti sofinanciranja (sredstva EU + SLO udeležba) **41.281.704,75 evrov**, od tega:

- PN 3.1. Spodbujanje podjetništva: 8 projektov v skupni višini sofinanciranja 5.311.067,94 evrov;
- PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti: 9 projektov v skupni višini sofinanciranja 2.854.652,81 evrov in
- PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor: 2 projekta v skupni višini sofinanciranja 33.115.984,00 evrov.

Skupna vrednost vseh projektov regije je **53.556.257,48 evrov**.

Umeščeni projekti v dogovor za razvoj regije bodo šli v izvedbo po postopku **t.i. neposredne potrditve operacije** (in ne postopku javnega razpisa), ki predvideva pripravo vloge za neposredno potrditev operacije. Ta se posreduje v pregled in potrditev na posredniški organ (MGRT/MZI/MOP), ki posreduje vlogo na organ upravljanja (SVRK), ki izda Odločbo o podpori operacije.

***

V letu 2019 so se nadaljevale aktivnostmi v okviru **D drugega povabila za dogovor za razvoj pomurske regije**.

V tem letu so se aktivno začeli **teritorialni razvojni dialogi med MGRT/MZI/MOP in predstavniki regije**.

Teritorialni razvojni dialogi so potekali z ciljem pridobitve informacij glede stanja priprave dokumentacije in vloge za neposredno potrditev operacije in predvidene časovnice izvedbe regijskih projektov, tako:

- januarja v Mariboru,
- aprila v Slovenj Gradcu,
- maja v Žalcu in
- septembra v Murski Soboti.

RCMS v okviru dialoga usklajuje z občinami termine delovnega sestanka, skrbi za zapisnike delovnih srečanj, izvaja aktivnosti vezane na posamezne sklepe, pridobiva informacije o stanju priprave projektov, o morebitnih težavah, posreduje informacije in pojasnila, pripravlja podatke o spremljanju posameznih projektov ter aktivno pri tem sodeluje s skrbnikom regije in sodelavci na MGRT.

V mesecu januarju smo tako za namen spremljanja projektov, vključenih v DRR, v sodelovanju z občinami, izpolnili tabelo posredovano s strani MGRT za projekte na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva.

Za namen spremljanja projektov na spletni strani MGRT smo v sodelovanju z občinami v mesecu februarju na MGRT posredovali izpolnjene obrazce 19 projektov.

V mesecu februarju je Občina Rogašovci v roku na MOP posredovala vso zahtevano dokumentacijo za projekt Nadgradnja vodovoda sistema B, Občina G. Radgona pa v mesecu aprilu

za projekt Nadgradnja vodovoda sistema C – 2. faza. V mesecu maju je Občina Rogašovci na MOP za projekt sistema B posredovala dodatno dokumentacijo oz. dokazila s ciljem, da se s strani države zagotovi ustrezen način sofinanciranja, kot je bil za 1. fazo, tj. zagotovitev sredstev iz Sklada RS za vode. Na teritorialnem dialogu je MOP potrdilo, da bo zagotovilo sredstva iz Sklada RS za vode za oba projekta nadgradnje vodovoda – sistem B in C.

V mesecu marcu smo se seznanili s dopisom MOP, ki je bil naslovljen na MGRT v zvezi s pozivom k ukrepanju in zapiranju finančnih konstrukcij in upoštevanju opomina EK pri projektih odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v okviru DRR.

V mesecu maju smo za projekte na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva na MGRT posredovali predvideno dinamiko črpanja sredstev glede na trenutno situacijo projektov.

V mesecu maju je Mestna občina Murska Sobota **odstopila od izvedbe kolesarskega projekta** na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti, pod naslovom *Daljinska kolesarska povezava med Mestno občino Murska Sobota in Občino Puconci* v višini sofinanciranja iz EU sredstev 223.125,78 evrov.

V mesecu decembru je Občina Ljutomer **odstopila od izvedbe kolesarskega projekta** na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti, pod naslovom *Ureditev kolesarske povezave Ljutomer – Cven* v višini sofinanciranja iz EU sredstev 196.789 evrov. Dodatno postavljeni pogoji s strani državnih institucij so skorajda podvojili vrednost investicije, česar občina ni mogla zagotoviti v povečanem deležu zahtevanih lastnih sredstev za izvedbo projekta.

Vloga za neposredno potrditev operacije (NPO) - aktivnosti

V letu 2019 aktivno nadaljujemo z obveščanjem in informiranjem ter usklajevanjem projektov, vključenih v DRR, z občinami na eni in ministrstvi na drugi strani.

V mesecu januarju smo bili prisotni na delovnem sestanku za PONI na temo pregleda stanja, priprave vloge za neposredno potrditev in konkretnih rešitev na odprta vprašanja.

V mesecu februarju, marcu in juniju smo občinam posredovali dodatna pojasnila MGRT k pripravi vloge za NPO.

V februarju smo se udeležili delovnega sestanka na Občini Turnišče glede projekta gospodarske cone občine, vključenega v Dogovor za razvoj regij.

Aprila smo se udeležili sestanka na Občini Apače na temo umeščanja projekta izgradnje kolesarskih poti v občini v Dogovor za razvoj regije in opcije, kako projekt v končni fazi pripraviti tako, da bo občina izpolnila vse zadane cilje in hkrati finančno zmogla projekt tudi podpreti.

V mesecu maju smo nosilkam projektov posredovali informacijo vezano na pridobitev soglasja ARSO (sestavni del vloge za NPO) z vidika zapisa na spremnem dopisu.

V mesecu juniju je bil izveden delovni sestanek z občinami partnericami na projektu Nadgradnja vodovoda sistema B glede priprave investicijske dokumentacije, vloge za NPO ter priprave razpisnih dokumentacij izbire izvajalca gradnje, nadzora in obveščanja javnosti.

Konec meseca julija smo nosilkam projektov posredovali informacije, pridobljene na delovnem sestanku MGRT, MOP in MZI z RRA, dne 12.7.2019 v Podsredi, vezane na pripravo vlog za NPO,

vključujoč pripadajočo dokumentacijo, izpolnjevanje pogojev, zapiranje finančne konstrukcije projektov, roke za predložitev vloge ter z apelom, da se zastavljenih rokov držijo in da se priprava ter oddaja vlog pospeši.

V mesecu avgustu smo izvedli delovni sestanek z Občino Šalovci glede preveritve stanja na projektu poslovne cone (PN 3.1) ter v začetku meseca septembra z nosilcema projektov nadgradnje vodooskrbe sistema B in C (PN 6.1), Občino Gornja Radgona ter Občino Rogašovci.

Konec meseca avgusta smo na MGRT naslovili vprašanje glede delne prerazporeditve sredstev znotraj finančne konstrukcije projekta.

Pred izvedbo teritorialnega dogovora smo pri nosilcih projektov preverjali stanje na projektih.

V mesecu septembru smo nosilce projektov na PN 3.1. in PN 4.4. obvestili o prenovi spletnih strani MGRT in MZI ter jim posredovali info, kje je dokumentacija za NPO dosegljiva (v arhivu spletišč).

Prav tako smo nosilke projektov obvestili o predstavitvi instrumenta Dogovora za razvoj regij v okviru sejma MOS 2019.

V mesecu oktobru smo na projektih poslovnih con na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva preverjali izpolnjevanje pogoja namenske rabe prostora IG ali IP. Prav tako smo preverjali zasledovanje časovnice glede oddaje neformalne vloge.

V mesecu oktobru smo izvedli delovni sestanek z Občino Ljutomer glede preveritve stanja na projektu poslovne cone (PN 3.1.) in izpolnjevanja odložnega pogoja, tj. pridobitev oz. vložitev GD do 31.10.2019. Občina je odložni pogoj izpolnila, o čemer smo obvestili MGRT.

V mesecu novembru smo po posameznih projektih iz dogovora za razvoj regij preverili stanje glede pridobitve soglasij ARSO in DRSV, dodatek št. 1 in dodatek št. 2, ki sta obvezni prilogi k vlogi za NPO.

V mesecu novembru smo prejeli obvestilo MOP glede oddaje vlog v okviru PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor, specifični cilj 1: Gradnja javne infrastrukture za odpadno vodo, ki smo ga v vednost posredovali nosilkam projektov na Listi B (odvajanje in čiščenje odpadnih voda).

V mesecu decembru smo nosilke projektov na PN 3.1. obvestili o novi povezavi do navodil za pripravo vloge za NPO.

V mesecu decembru smo preko RRA giz na pobudo MZI preverjali stanje na projektih PN 4.4. glede zamud soglasodajalca pri izdaji projektnih pogojev s strani DRSV, ARSO in DRSI (železnice). Projekti regije teh težav niso beležili.

Oddaja formalnih vlog za neposredno potrditev operacije (NPO)

V okviru PN 3.1.: Spodbujanje podjetništva nobena vloga za NPO še ni bila oddana.

V okviru PN 4.4.: Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti je formalno vlogo za NPO v mesecu septembru oddala Občina G. Radgona za projekt »Kolesarske poti G. Radgona«.

V okviru PN 6.1.: Vlaganje v vodni sektor sta bili v mesecu decembru oddani vlozi nadgradnje vodovoda, in sicer: Občina Rogašovci za projekt »Nadgradnja vodovodnega sistema B« in Občina G. Radgona za projekt »Nadgradnja vodovoda sistema C – 2. faza«.

***

Drugo povabilo – TRETJA (3.) SPREMEMBA

MGRT je dne 19.4.2019 pozval razvojne svete regij k posredovanju dopolnjenega osnutka Dogovora za razvoj regij, s ciljem, da se dopolni osnutek dogovora regije z dodatnimi projektnimi predlogi in da se vključijo tudi spremembe projektov, ki so že vključeni v dogovor za razvoj regije (podpisan julija 2018), če so potrebne.

MGRT prav tako napotuje na razporejanje prostih sredstev na projekte, ki so dovolj tehnično in vsebinsko pripravljene, vendar pa nimajo zaprte finančne konstrukcije.

Rok za oddajo dopolnjenega osnutka je 15.7.2019.

Aktivnosti

O objavi poziva smo obvestili občine. Konec meseca maja smo občine pozvali k predložitvi novih rezervnih projektnih predlogov in ažuriranih predlogov iz Liste B.

Dne 14. junija 2019 je bil izveden koordinacijski sestanek z občinami glede informiranja o stanju novih oz. rezervnih projektnih predlogov, ažuriranih predlogov z Liste B, glede sprememb projektov, že vključenih v dogovor za razvoj regije, oblikovanja skupnih stališč ter nadaljnjim predvidenim aktivnostim.

V mesecu maju in juniju so potekala usklajevanja z nosilci projektov na Listi B glede ažuriranja stanja projektov ter z nosilci projektov, ki so predložili nove - rezervne projektne predloge glede izpolnjevanja (dodatnih) pogojev.

Zaradi odpovedi projekta kolesarskih povezav Mestne občine Murska Sobota smo pristopili k aktivnostim za prerazporeditev sredstev znotraj PN 4.4 Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti ter k zbiranju novih projektnih predlogov, ki so bili nato kasneje uvrščeni na t.i. B listo.

Na **77. redni seji dne 18.6.2019 SR** so člani obravnavali vsebino in predlog sprememb v okviru 3. spremembe Drugega povabila.

V začetku meseca julija sta bili izvedeni srečanja odborov RSR, Odbora za gospodarstvo in Odbora za okolje, prostor in infrastrukturo, ki sta obravnavali nove oz. rezervne projektne predloge in spremembe obstoječih, že vključenih projektnih predlogov v DRR.

V mesecu juliju smo na MGRT posredovali izpolnjeno tabelo s projekti DRR.

Dopolnjen osnutek Dogovora za razvoj regije je bil obravnavan na **31. redni seji RSR dne 10.7.2019** in roku posredovan na MGRT.

V mesecu juliju smo ažurirali obrazce št. 2 projektov, kjer je prišlo do prerazporeditve sredstev (projekt na PN 3.1. in projekti na PN 4.4.) in jih posredovali na MGRT ter dopolnili tabelo MGRT s spremembami.

V mesecu decembru smo prejeli soglasje MZI na pripravljene projekte Pomurske regije v skladu s tretjo spremembo Drugega povabila za dogovor za razvoj regije (rok: julij 2019).

***

V nadaljevanju se dotikamo tudi vsebinskih področij oz. projektov, pomembnih za regijo:

Vsebina projekta »**Izgradnja Murske kolesarske poti**« je predstavljala enega od stebrov projekta Biosferno območje reke Mure, predloženega v okviru Prvega poziva za dogovor za razvoj regij v letu 2015.

V letu 2017 so se začele konkretne aktivnosti za umestitev projekta Murskih kolesarskih poti v državni načrt razvojnega programa (NRP). V mesecu decembru 2017 so bile pomurske občine ob trasi seznanjene, da je bil projekt uspešno umeščen v Proračun RS, prav tako so prejele dokument DIIP, pripravljen s strani DRSI.

Aktivnosti na projektu koordinira in usklajuje imenovana koordinacijska skupina, ki jo sestavljajo: Občina Velika Polana - koordinator, Občina Križevci pri Ljutomeru, Mestna občina Murska Sobota, Občina Apače, Občina Lendava ter Razvojni center Murska Sobota.

Projekt »**Amazon of Europe bike trail**«, je projekt, v katerem sodeluje Občina Velika Polana in predstavlja nadaljevanje same izgradnje Murske kolesarske poti. Občina Velika Polana zastopa interese vseh občin ob MKP, saj bodo le-te udeležene pri vzpostavitvi infrastrukture in skupnih promocijskih aktivnosti. Cilj projekta je podpreti vzpostavitev čezmejne kolesarske poti in ustvariti edinstveno blagovno znamko za kolesarski turizem - Kolesarska pot »Evropska Amazonka« - skozi povezavo obstoječih in izgradnjo novih kolesarskih poti v regiji. Kolesarska pot se bo razvila na območju načrtovanega čezmejnega biosfernega območja Mura-Drava-Donava med Avstrijo, Slovenijo, Hrvaško, Madžarsko in Srbijo, doprinesla gospodarske koristi lokalnemu prebivalstvu ter s tem povečala tudi podporo biosfernemu območju in prispevala k razvoju celotne regije. Projekt poteka od junija 2018 do maja 2021.

Projekt »Coop MDD« se osredotoča na **čezmejni program upravljanja 5 - državnega UNESCO Biosfernega območja »Mura – Drava - Donava«**. Akcijski načrt predvideva obnovo rečnih in obrečnih habitatov ter doživljanja narave na območju Natura 2000 Mura, ki ga bo pripravljala ZRSVN, projektni partner. Projekt se je zaključil konec meseca junija 2019.

V okviru projekta so bila razglašena tri biosferna območja: Biosferno območje Bačko Podonavje (Srbija), Biosferno območje Mura (Slovenija) ter Biosferno območje Spodnja dolina Mure (Avstrija). Na ta način so bila vzpostavljena biosferna območja v vseh petih državah in izpolnjen osnovni pogoj za kandidaturo za razglasitev prvega pet državnega biosfernega območja na svetu. Postavljeni so bili tudi temelji sodelovanja upravljavcev varovanih območij narave na območju bodočega 5 – državnega biosfernega območja Mura-Drava-Donava.

V sklopu projekta je bila v Sloveniji vzpostavljena rečna šola v Polanskem logu ter dva pomembna dokumenta za prihodnost reke Mure: Akcijski načrt obnove rečnih in obrečnih habitatov na območju Natura 2000 Mura in Koncept interpretacije narave na območju Natura 2000 Mura.

Biosferno območje MURA za vključitev na seznam Biosfernih območij pri UNESCO

V letu 2018 je bil s pomurskimi občinami na območju podpisan dogovor o Obmurskem razvojnem partnerstvu.

V mesecu juliju 2018 je bilo na letni konferenci Programa UNESCO Človek in Biosfera v Palembangu v Indoneziji razglašeno **Biosferno območje Mura, prvo pet – državno biosferno območje na svetu (Slovenija, Avstrija, Hrvaška, Madžarska in Srbija)** ter četrto območje s tem UNESCO nazivom v Sloveniji.

Mura s svojim porečjem je tako vstopila na svetovni zemljevid najvrednejših območij narave.

V mesecu januarju 2019 je v Veliki Polani potekala **uradna podelitev UNESCO MAB certifikatov** novoustanovljenega biosfernega območja Mura.

IZVAJANJE RRP

ter njihov vpliv na doseganje ciljev

Regionalni razvojni program Pomurje 2014-2020 sta najvišja organa – RSR in SR - v Pomurski regiji potrdila v mesecu maju oz. juliju 2015.

PRVO POVABILO ZA DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE

Osnutek dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 je bil na MGRT predložen v mesecu decembru 2015.

Teritorialni razvojni dialog za prvi dogovor za razvoj regij se je pričel v letu 2016 in zaključil v letu 2017.

Pomurska regija prvega dogovora za razvoj regije ni podpisala.

Sprejeta je bila odločitev, da se predlagan projekt s strani MOP *Obrambanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure* izvede kot sektorski projekt MOP (podrobneje na strani 7).

DRUGO POVABILO ZA DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE

Osnutek **Dopolnjenega dogovora za razvoj Pomurje 2018-2020** je bil na MGRT predložen v mesecu februarju 2018.

Dogovor za razvoj Pomurske razvojne regije je bil **podpisan 4. julija 2018** in vključuje **19 regijskih projektov**.

DRUGO POVABILO ZA DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE – 3. SPREMEMBA

Dopolnjen osnutek Dogovora za razvoj Pomurske regije je bil na MGRT predložen v mesecu juliju 2019.

Dopolnjen osnutek vključuje:

- na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva: prerazporeditev sredstev znotraj enega projekta poslovnih con, sprememb pri ostalih projektih ni. Na Listi B se v okviru te PN nahajajo 3 t.i. »rezervni projekti«, od tega 2 nova t.i. »rezervna projekta«;

- na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti: prerazporeditev sredstev na ostale projekte kolesarskih povezav (8 projektov) zaradi odstopa od izvedbe projekta MOMS. Na Listi B se v okviru te PN nahajata dva nova t.i. »rezervna projekta«;
- na PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor: sprememb pri obeh projektih nadgradnje vodovodnega sistema (B in C) ni. Prav tako na Listi B ostaja 6 t.i. »rezervnih projektov« odpadnih voda (kanalizacijski sistemi).

Do podpisa Dodatka št. 1 k obstoječemu Dogovoru za razvoj Pomurske regije v letu 2019 (še) ni prišlo.

LETO 2019

V skladu z izvedenimi aktivnostmi dogovora za razvoj regij – drugo povabilo, podrobneje opisanih v prejšnjem poglavju, beležimo **sledеče spremembe, povezane z izvajanjem RRP**:

Do konca leta 2019 so bile na posredniško telo (resorno ministrstvo) oddane **tri vloge za neposredno potrditev operacije (NPO)** za projekte iz dogovora za razvoj regije:

- ena vloga kolesarskih povezav na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti in
- dve vlogi nadgradnje vodovodnega sistema – B in C na PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor.

Odločitve o podpori s strani SVRK bodo projekti oz. operacije prejele v letu 2020.

Ostale vloge projektov za neposredno potrditev operacije bodo morale v skladu s predvideno časovnico biti oddane v letu 2020:

- skrajni rok za oddajo popolnih vlog za NPO v okviru PN 3.1. je 31.5.2020,
- skrajni rok za oddajo popolnih vlog za NPO v okviru PN 4.4. je 30.9.2020 in
- skrajni rok za oddajo popolnih vlog za NPO v okviru PN 6.1. je 30.9.2020.